

Lze sankcionovat neukládání rozhodčích nálezů rozhodci k úschově obecnému soudu?

Otázka v nadpisu článku plyne ze stále intenzivnějšího i extenzivnějšího užití rozhodčího řízení při řešení majetkových sporů v České republice a směřuje k povinnosti rozhodce předat ve lhůtě 30 dnů od nabytí právní moci rozhodčího nálezu do úschovy rozhodčí nález s vyznačením tzv. doložky právní moci k obecnému (okresnímu) soudu, v jehož obvodu byl rozhodčí nález vydán

Povinnost úschovy stanovená v ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“), představuje zřejmě úsilí zákonodárce o posílení právní jistoty účastníků řízení, popř. i třetích osob, které mohou být právními účinky pravomocného rozhodčího nálezu dotčeni nebo osvědčí naléhavý právní zájem. Otázka přístupnosti uloženého rozhodčího nálezu zřejmě bude předmětem samostatného právního rozboru.

Autor tohoto článku se (v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů) dotázal jednoho z pražských obvodních soudů stran informace o počtu rozhodčích nálezů předaných rozhodci do úschovy a zároveň o možném sankci-

onování neukládání pravomocných rozhodčích nálezů do úschovy.

Z odpovědi osloveného soudu vyplynulo, že počty rozhodčích nálezů ročně ukládaných se pohybují v řádu stovek a celkově od roku 2003 v řádu tisíců. Zároveň soud vyslovil názor, že v zákoně o rozhodčím řízení není upravena sankce za porušení povinnosti do 30 dnů od právní moci rozhodčího nálezu uložit jej k úschově.

V této souvislosti tedy vyvstává otázka, zda-li se jedná o zcela imperfektní právní normu nebo zda-li je nutné hledat v jiných ustanoveních českého právního řádu. V zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, nenalezneme jakýkoli trestný čin, jehož skutková podstata by spočívala v porušení povinnosti uložené ustanovením § 29 zákona o rozhodčím řízení.

Na rozdíl od trestního zákona však můžeme v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), nalézt v jeho druhé části, pojednávající o přestupcích proti pořádku ve státní správě a v územní samosprávě, ustanovení § 46 o ostatních přestupcích proti pořádku ve státní správě a proti pořádku v územní samosprávě. Z tohoto ustanovení vyplývá, že přestupkem je porušení také jiných povinností,

než které jsou uvedeny v § 21 až § 45 zákona o přestupcích, a to za předpokladu, že jsou stanoveny zvláštními právními předpisy včetně nařízení obcí, okresních úřadů a krajů.

Zákon o rozhodčím řízení je právě takovým zvláštním předpisem a jeho ustanovení § 29 zcela jednoznačně stanoví povinnost uložení rozhodčího nálezu u okresního soudu do 30 dnů od nabytí právní moci rozhodčího nálezu.

Vzhledem k tomu, že zákon o rozhodčím řízení přímo neobsahuje sankce za porušení této právní povinnosti a tyto sankce nenalezneme ani v trestním zákoně, tak je zřejmé, že podpůrně bude použit zákon o přestupcích v rozsahu shora citovaného ustanovení § 46 tohoto zákona. Sankcí (srov. § 46 odst. 3 zákona o přestupcích) je zde pokuta až do výše 30.000,- Kč, a to v závislosti na konkrétním správním uvážení.

Věcně příslušným správním orgánem k projednání a rozhodnutí o tomto přestupku je podle ustanovení § 53 odst. 2 zákona o přestupcích obecní úřad obce s rozšířenou působností, neboť k projednání tohoto přestupku není příslušný jiný správní orgán; v Praze se jedná o Statutem hlavního města Prahy vymezené úřady městských částí.

Místně příslušným je pak obecní či městský úřad spadající do obvodu toho okresního soudu, kam má být rozhodčí nález uložen, tj. do obvodu okresního soudu, kde byl rozhodčí nález vydán,

což může představovat interpretační potíže, pokud je místem vydání např. pouze lakonicky Praha. Vzniká pak otázka, ke kterému obvodnímu soudu bude rozhodčí nález uložen.

Neopomenutelná je v této souvislosti povinnost státních orgánů normovaná ustanovením § 58 odst. 1 zákona o přestupcích, tj. povinnost iniciovat přestupkové řízení a poskytnout nezbytnou součinnost. Při neukládání rozhodčích nálezů se tato povinnost dotýká zejména soudů, které se mohou s rozhodčími nálezy setkat při své rozhodovací činnosti.

Porušení povinnosti stanovené ustanovením § 29 zákona o rozhodčím řízení, tj. nepředání pravomocného rozhodčího nálezu do úschovy okresního soudu rozhodcem do 30 dnů od nabytí právní moci, naplňuje skutkovou podstatu přestupku ve smyslu ustanovení § 46 zákona o přestupcích, která je rubrikována jako „Ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě“.

Takový přestupek projednává úřad obce s rozšířenou působností nebo úřad městské části dle Statutu hlavního města Prahy, přičemž místní příslušnost je určena dle místa vydání rozhodčího nálezu. V přestupkovém řízení může být uložena pokuta ve výši až 30.000,- Kč.

Mgr. Martin Kašpar

Autor je advokátní koncipient v Praze